

ԽԱՂՈՂՈՐՀՆԷՔ

BLESSING OF THE GRAPES

This book is published by
The Bishop Zgon Der-Hagopian Trust Fund
Diocese of the Armenian Church of America (Eastern)
New York, 2025

Հրամանաւ՝

ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ՄԵՍՐՈՊ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆԻ

Առաջնորդ Ամերիկայի Հայոց Արեւելեան Թեմի

By order of

HIS GRACE BISHOP MESROP PARSAMYAN

Primate of the Diocese of the Armenian Church of America (Eastern)

ԿԱՐԳ
ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԽԱՂՈՂՈՅ
Վերափոխումն Սուրբ Աստուածածնի

ORDER OF
THE BLESSING OF THE GRAPES
Assumption of the Holy Mother of God

Instructions for the Order of the Blessing of Grapes

On the day of the Feast of the Assumption of the Holy Mother of God, which is the Sunday closest to August 15, the Blessing of Grapes takes place following the celebration of the Divine Liturgy.

- Prior to the beginning of the Divine Liturgy, sufficient bunches of grapes (red and green) are obtained, which will be distributed to the faithful.
- The bunches of grapes are washed, put into small plastic bags, and placed on one or more trays.
- Immediately following communion and the singing of *Lutsak* and *Kohanamk*, when the curtain is drawn, the altar servers place the trays on the center of the bema. When the curtain is opened, the celebrant and altar servers turn to face the congregation in order of rank, with the celebrant in the center and candle holders at the two ends. If there are other clergy participating they are to wear copes.
- In this position, the Order of the Blessing of Grapes is conducted.
- The liturgical color for the Feast of the Assumption of the Holy Mother of God is blue. Thus the celebrant and altar servers should ideally be vested in blue. Altar cloths should also be blue during the season of the Assumption.
- At the conclusion of the service, the faithful approach the chancel to receive a bag of blessed grapes. Altar servers assist in the distribution.

ԿԱՐԳ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԽԱՂՈՂՈՅ

*Իսկ զկնի Պարարագին,
սկասնիցին կարարել
զկարգ օրհնութեան խաղողոյ:*

Սարկաւագն.

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր
աղաչեսցուք. ընկալ, կեցո եւ ողոր-
մեա:

Քահանայն.

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդ-
ւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ
եւ յաիտեանս յաիտենից. ամէն:

*Պարարագը ասարելէ ետք
կը կարարուի
խաղողի օրհնութեան կարգը:*

Սարկաւագը.

Դարձեալ Տիրոջմէ խաղաղու-
թիւն խնդրենք: Ընդունէ, փրկէ եւ
ողորմէ:

Քահանան.

Օրհնութիւն եւ փառք՝ Հօրը, Որ-
դիին եւ Սուրբ Հոգիին. հիմա եւ
միշտ, յաիտեանէ մինչեւ յաի-
տեան: Ամէն:

Շարական ԲԿ.

Դպիրն.

Փարք-սուրբ խա - չիդ, ա - լէ - լու - իա:

Փառք սուրբ խաչիդ, ալէլուիա:

Խա - չե - լու - թեանդ, ա - լէ - լու - իա:

Խաչելութեանդ, ալէլուիա:

Սուրբ յա - ըու - թեանդ, ա - լէ - լու - իա:

Սուրբ յարութեանդ, ալէլուիա:

ORDER OF THE BLESSING OF GRAPES

*The order of
the Blessing of Grapes
is conducted after the Divine Liturgy.*

Deacon:

Yev yevus khaghaghootyan uzDer
aghachestsook, ungal, getso yev
voghormya.

Priest:

Orhnootyoon yev park Hor yev
Vortvo yev Hokvooy'n Surpo, ayzhum
yev meeshd yev haveedyanus hav-
eedeneets. Amen.

*The order of
the Blessing of Grapes
is conducted after the Divine Liturgy.*

Deacon:

Again in peace let us pray to the
Lord. Lord, receive our prayers, save
us and have mercy on us.

Priest:

Blessing and glory to the Father
and the Son and the Holy Spirit, now
and always and forever and ever.
Amen.

Hymn, Tone IV

Choir:

Glory to the holy cross, alleluia!

To the crucifixion, alleluia!

To the holy resurrection, alleluia!

Նը - շա - նե - ցաւ առ մէզ լոյս ե - թե - սաց քոց

Քու երեսիդ լոյսը յայտնուեցաւ մեզի

եւ ե - տոր ու - ըա - խու - թին սըր - տից մե - րոց.

եւ մեր սիրտերուն ուրախութիւն փռուիր.

ի պըտ - դոյ ցո - ըե - նոյ. գին - ւոյ եւ ձի - թոյ

լիացուցիր զանոնք

ի - րեանց լը - ցու - ցեր ըզ - նո - սա:

անոնց ցորենի, գինիի եւ ձէթի պարուղով:

Փառք սուրբ իսա - չիդ, ա - լէ - լու - իս:

Փառք սուրբ իսաչիդ, ալէլուիս:

Խա - չե - լու - թեանդ, ա - լէ - լու - իս:

Խաչելութեանդ, ալէլուիս:

Սուրբ յա - ըու - թեանդ, ա - լէ - լու - իս:

Սուրբ յարութեանդ, ալէլուիս:

Nu - sha - ne - tsav ar mez looys ye - re - sats kots

The Light of your countenance has been manifested towards us

yev ye - door oo - ra - khoo-tyoon sur - deets me - rots,

and you have given rejoicing to our hearts;

ee bud - gho tso - re - no, keen - vo yev tsee - to

you filled them with the fruit

yoo - ryants lu - tsoo - tser uz - no - sa.

of their wheat, wine and oil.

Park soorp kha - cheet, a - le - loo - ya.

Glory to the holy cross, alleluia!

Kha - che - loo - tyant, a - le - loo - ya.

To the crucifixion, alleluia!

Soorp ha - roo - tyant, a - le - loo - ya.

To the holy resurrection, alleluia!

Փառք եւ եր - կրր - պա - գու - թին Տօր եւ Որդ - ւոյ
Փառք, երկրպագութիւն Տօրը, Որդիին եւ Սուրբ Հոգիին,

եւ Հոգ - ւոյն — Սրբ - բոյ, այժմ եւ միշտ եւ
հիմա եւ միշտ,

յա - ւի - տեանս յա - ւի - տե - նից. — ա - մէն:
յաւիտեանէ մինչեւ յաւիտեան: Ամէն:

Խա - ջըն կե - նա - բար որ ե - ղեւ — մեզ
Կենսաբար խաջը,

փրր - կու - թին, սո - վաւ ա - մե - նե - քեան
որ մեզի փրկութիւն եղաւ.

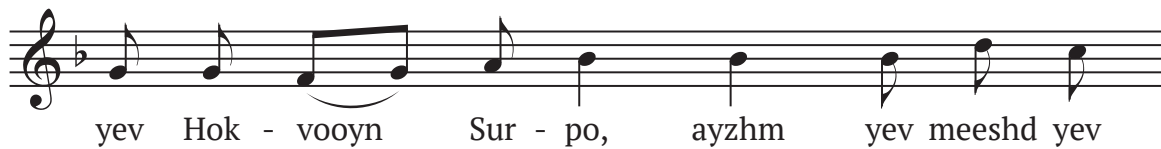
ըզ - քեզ բա - - - ըե - բա - նեմք:
ասով բոլորս կը փառաբանենք քեզ:

Որ ի Հօ - ըե լու - սոյ լոյս ճա - նա - գայ - թեալ
Որ լոյսի Հօրմէն որպէս լոյս ճառագայթեցար երկրի վրայ,

Glory and adoration to the Father, Son and Holy Spirit,

now and always

and forever and ever. Amen.

The life-giving cross

became our salvation,

for this we bless you.

From the Father of light

ի յեր - կրի, եւ գա - ւա - զան զօ - թու - թեան

իսկ հաւարացեալներուն համար՝

հա - ւա - տա - ցե - լոց, սո - վաւ - ա - մե -

զօրութեան զաւագան,

նե - քեան ըզ - քեզ բա - ըն - բա - նեմք:

ասով բոլորս կը փառարանենք քեզ:

Որ լու - սա - վայլ ծագ - մամբ հրա - շա - փա - ռա - պէս

Որ փառահեղ ծագումով

մեզ ցու - ցաւ ի յօգ - նու - թինն ընդ - դէմ թըշ - նամ - տոյն,

հրաշափառապէս յայրնուեցար մեզի,

սո - վաւ - ա - մե - նե - քեան ըզ - քեզ

որպէս օգնութիւն՝ թշնամիին դէմ.

բա - ըն - - - բա - նեմք: _____

ասով բոլորս կը փառարանենք քեզ:

ee her - gree, yev ka - va - zan zo - roo - tyan
it radiated light on earth,

ha - va - da - tse - lots, so - vav_ a - me -
and stood as the staff of might,

ne - kyan uz - kez pa - re - pa - nemk.
for this we bless you.

Vor loo - sa - payl dzak - mamp hra - sha - pa - ra - bes
Its glorious and brilliant rising

mez tsoo - tsav ee hok - noo - tyoon unt - tem tush - nam - vooyin,
appeared to us

so - vav_ a - me - ne - kyan uz - kez
as help against the enemy.

pa - re - - - pa - nemk.
for this we bless you.

Ընթերցողն.

Ալելուիա, ալելուիա.

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց եւ ետոր ուրախութիւն սրտից մերոց, ի պտղոյ ցորենոյ, գինոյ եւ ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա: (Սաղմոս Գ. 7-8)

Ընթերցուածս

յԱռակաց: (Գ. 9-10)

Պատուեա զՏէր ի քոյոց արդար վաստակոց, եւ հան նմա պտուղ ի քոց արդարութեան արմտեաց: Զի լցցին շտեմարանք քո լիութեամբ ցորենոյ եւ գինեաւ եւ հնձանք քո առաւել եւս բոխեսցին:

Ընթերցուածս

յԵսայեայ մարգարէէ: (ԿԵ. 8-10)

Այսպէս ասէ Տէր. զոր օրինակ եթէ գտանիցի ճիռ ի մէջ ողկուզոյ. եւ ասիցեն, մի ապականեր զդա՝ զի օրհնութիւն Տեառն գոյ ի դմա. այնպէս արարից վասն ծառային իմոյ, վասն որոյ ոչ կորուսից զամենեւեան: Եւ հանից զգաւակ Յակովբայ եւ Յուդայ. եւ ժառանգեսցեն զլեառն սրբութեան իմոյ. եւ ժառանգեսցեն ընտրեալք իմ, եւ ծառայք իմ բնակեսցին ի նմա: Եւ եղիցին յանտառին մակաղատեղք հովուաց, եւ ձորն Աքովբայ հանգիստ անդէոց

Ընթերցողը.

Ալելուիա, ալելուիա.

Քու երեսիդ լոյսը ծագեցաւ մեր վրայ եւ մեր սիրտերուն ուրախութիւն տուաւ. Յորենի, գինիի եւ ձէթի բարիքներով յագեցուցիր զանոնք: (Սաղմոս 4:7-8)

Ընթերցում

Առակաց գիրքէն (3:9-10)

Արդար վաստակովդ պատուէ Տէրը եւ քու արդար բերքէդ պտուղ յատկացուր անոր, որպէսզի շտեմարաններդ առատ ցորենով լեցուին եւ հնձաններդ աւելի յորդ գինի բխին:

Ընթերցում

Եսայի Մարգարէի գիրքէն (65:8-10)

Այսպէս կ'ըսէ Տէրը. «Ճիշդ այնպէս, ինչպէս ողկոյզներուն մէջ ճութ մը կը գնտուի, ու կըսեն՝ “մի փճացներ զայն, որովհետեւ Տիրոջ օրհնութիւնը կայ ատոր մէջ”, այդպէս ալ, եւ նոյն ձեւով պիտի վարուիմ ծառայիս համար. յանուն անոր՝ պիտի չկործանեմ բոլորին: Յակոբի ու Յուդայի սերունդը պիտի բարձրացնեմ, որպէսզի իմ սուրբ լեռս ժառանգեն. իմ ընտրեալներս ու ծառաներս պիտի ժառանգեն զայն եւ այնտեղ բնակին: Հովի-

Reader:

Alelooya, alelooya,

Nushanetsav ar mez looys yere-
sats kots yev yedoor oorakhootyoon
surdeets merots, ee budgho tsoreno,
keenvo yev tseeto yooryants lutsoo-
tser uznosa. (Psalm 4:7-8)

Untertsvadzus

Haragats. (3:9-10)

Badvya uzDer ee koyots artar vas-
dagots, yev han numa budoogh ee
kots artarootyan armdyats. Zee lut-
stseen shudemarank ko leeyovtyamp
tsoreno yev keenyav yev huntsank
ko aravel yevus pughkhestseen.

Untertsvadzus

Hesayya markareyeh. (65:8-10)

Aysbes aseh Der, zor oreenag ye-
teh kudaneetsee jeer ee mech vogh-
goozo, yev aseetsen, mee abaganer
uzta zee orhnootyoon Dyarun ko
ee tuma, aynbes arareets vasun dz-
arayeen eemo, vasun voro voch go-
rooseets zamenesyen. Yev haneets
uzzavag Hagovpa yev Hoota, yev
zharankeetsen uzlyarun surpootyan
eemo, yev Zharankeetsen undryalk
eem, yev dzarayk eem punageestseen
ee numa. Yev yegheetseen handa-
reen magaghadeghk hovvats, yev

Reader:

Alleluia, alleluia!

You have given us greater joy than
those who have abundant harvests
of grain and new wine. (Psalm 67:2)

This Reading is from

the Book of Proverbs (3:9-10)

Honor the Lord with your
possessions, and with the first-fruits
of all your increase; so your barns
will be filled with plenty, and your
vats will overflow with new wine.

This Reading is from the Book

of the Prophet Isaiah (65:8-10)

Thus says the Lord: "As the new
wine is found in the cluster, and one
says, 'Do not destroy it, for a blessing
is in it,' so will I do for my servants'
sake, that I may not destroy them all.
I will bring forth descendants from
Jacob, and from Judah an heir of my
mountains; my elect shall inherit it,
and my servants shall dwell there.
Sharon shall be a fold of flocks, and
the Valley of Achor a place for herds
to lie down, for my people who have
sought me.

ժողովրդեան իմոյ՝ որ խնդրեցինս զիս:

*Պողոսի առաքելոյն
յԵբրայեցոց թղթոյն է
ընթերցուածս: (Զ. 18 - Է. 7)*

Եղբարք, որք ապաստան եղաք բոտն հարկանել զհանդերձեալ յուսոյն, զոր իբրեւ զխարիսխ հաստատուն եւ անշարժ ունիցիմք անձանց մերոց, որ եւ մտանիցէ ի ներքին կողմն վարագորին, ուր կարապետն մեր Յիսուս եմուտ վասն մեր, ըստ կարգին Մելքիսեդեկի եղեւ քահանայապետ յաիտենից:

Քանզի այս Մելքիսեդեկ՝ թագաւոր Սաղիմայ, քահանայ Աստուծոյ բարձրելոյ. որ ել ընդ առաջ Աբրահամու, յորժամ դարձեալ գայր ի կոտորածէ թագաւորացն՝ եւ օրհնեաց զնա. որում եւ տասանորդս յամենայնէ ետ Աբրահամ. նախ թարգմանի թագաւոր արդարութեան, ապա թագաւոր Սաղիմայ՝ որ է թագաւոր խաղաղութեան. անհայր՝ անմայր՝ չհամարեալ յազգս, որոյ

ներուն մակաղատեղերը անտանին մէջ պիտի ըլլան եւ Աքորի ձորը իմ ժողովուրդիս՝ որ զիս փնտռած է, նախիրներուն հանգստավայրը պիտի դառնայ»:

*Ընթերցում Պողոս առաքելի
Եբրայեցիներուն ուղղած
նամակէն (6:18-7:7)*

Եղբայրներ, մենք ապաստան գտանք կառչելու հանդերձեալ յոյսէն, որ հաստատուն եւ անշարժ խարիսխ է մեզի համար. յոյս, որ վարագոյրին միւս կողմը կը թափանցէ, ուր մեր նախակարապետը՝ Յիսուս, մեզի համար մտաւ՝ յաիտենական քահանայապետ ըլլալով, ըստ Մելքիսեդեկի կարգին:

Որովհետեւ այս Մելքիսեդեկը Սաղէմի թագաւորն էր, բարձրեալ Աստուծոյ քահանան, որ Աբրահամին դիմաւորելու ելաւ, երբ ան թագաւորներու կոտորածէն կը վերադառնար, եւ օրհնեց զայն. իսկ Աբրահամը ամէն ինչէն տասանորդներ տուաւ անոր. «Մելքիսեդեկ» նախ՝ արդարութեան թագաւոր կը թարգմանուի, ապա՝ Սաղէմի թագաւոր, այսինքն՝ խաղաղութեան

tsorun Akovra hankeesd anteyots
zhoghovrtyan eemo vor khuntret-
seenun zees.

Boghosee arakelooyn
Heprayetsvots tugtooyn eh
untertsvadzus. (6:18-7:7)

Yeghpark, vork abasdan yeghak
poorun harganel uz-hantertsyal
hoosooyn, zor eeprev uzkhareesk
hasdadoon yev ansharzh ooneet-
seemk antsants merots, vor yev
mudaneetseh ee nerkeen goghmun
varakooreen, oor garabedun mer
Heesoos yemood vasun mer, usd
garkeen Melkeesetegee yeghev kah-
anayabed haveedeneets.

Kanzee ays Melkeeseteg takavor
Sagheema, kahana Asdoodzo parts-
relo, vor yel unt arach Aprahamoo,
horzham tartsyal kayr ee godoradzeh
takavoratsun yev orhnyats uzna, vo-
room yev dasanortus hamenayneh
yed Apraham, nakh tarkmanee taka-
vor artarootyan, aba takavor Saghee-
ma vor eh takavor khaghaghootyan,
anhayr anmayr chuhamaryal haz-
kus, voro voch usgeezpun avoorts

This reading is
from the Letter of St. Paul
to the Hebrews (6:18-7:7)

Brothers and sisters, we might
have strong consolation, who have
fled for refuge to lay hold of the hope
set before us. This hope we have
as an anchor of the soul, both sure
and steadfast, and which enters the
Presence behind the veil, where the
forerunner has entered for us, even
Jesus, having become High Priest
forever according to the order of
Melchizedek.

For this Melchizedek, king of
Salem, priest of the Most High
God, who met Abraham returning
from the slaughter of the kings and
blessed him, to whom also Abraham
gave a tenth part of all, first being
translated “king of righteousness,”
and then also king of Salem, meaning
“king of peace,” without father,
without mother, without genealogy,
having neither beginning of days

ոչ սկիզբն ատուրց՝ եւ ոչ կատարած կենաց. նմանեալ որդոյ Աստուծոյ՝ կայ մնայ քահանայ մշտնջենաւոր:

Արդ տեսէք որպիսի ոք էր սա, որում եւ Աբրահամ տասանորդս ետ յաւարէ անտի՝ նահապետն. եւ որք յորդոցն Ղեւեայ զքահանայութիւնն առնուն, պատուէր ունին տասանորդել զժողովուրդն ըստ օրինացն, այսինքն է՝ զեղբարս իւրեանց. թէպէտ եւ ելեալ իցեն յերանացն Աբրահամու: Իսկ չհամարեալ յազգս ի նոցանէ՝ տասանորդեաց զԱբրահամ, եւ զնա՝ որոյ զաւետիսն ընկալեալ էր՝ օրինեաց. զի առանց ամենայն հակառակութեան՝ նուազն ի լաւ անտի օրինեսցի:

Մարկաւագն.

Ալէլուիա, ալէլուիա.

Աստուած ողորմեա մեզ եւ օրինեա մեզ. երեւեցո զերէսս քո ի մեզ եւ ողորմեա մեզ: (Մաղմուս ԿԶ. 2)

Մարկաւագն.

Օրթի:

թագաւոր: Ան անհայր, անմայր էր, առանց ազգատոհմի. ո՛չ օրերու սկիզբ ունէր եւ ո՛չ կեանքի վախճան. Աստուծոյ Որդիին նմանելով՝ ան կայ եւ մշտնջենապէս կը մնայ քահանայ:

Արդ, տեսէք, թէ ինչպիսի մէկն էր ասիկա, որու Աբրահամ նահապետն ալ աւարէն տասանորդներ տուաւ: Եւ Ղեւիի զաւակներէն անոնք, որոնք քահանայութիւն կը ստանան, օրէնքին համաձայն, իրաւունք ունին ժողովուրդէն տասանորդ վերցնելու, այսինքն՝ իրենց եղբայրենէրն, թէւ վերջիններս Աբրահամի զաւակներ ըլլան: Իսկ անոնց ազգատոհմէն չհամրուածը Աբրահամէն տասանորդ վերցուց ու օրինեց զինք, որ խոստումը ընդունած էր: Արդ, ամէն հակաճառութենէ վեր է այն, որ օրինողը աւելի բարձր է քան օրինուողը:

Մարկաւագր.

Ալէլուիա, ալէլուիա.

Աստուած թող ողորմէ մեզի եւ օրինէ մեզ, երեսը թող փայլեցնէ մեր վրայ եւ ողորմէ մեզի: (Մաղմուս 66:2)

Մարկաւագր.

Ալէլուիա, ոտքի:

yev voch gadaradz genats, numanyal vortvo Asdoodzo ga muna kahana mushdnchenavor.

Art desek vorbeese vok er sa, voroom yev Apraham dasanortus yed havareh andee nahabedun, yev vork hortvotsun Ghevya uzkahan-ayootyoonun arnoon, badver ooneen dasanortel uz-zhoghovoortun usd oreenatsun, ayseenkun eh zeghparus yooryants, tebed yev yelyal eetsen heranatsun Aprahamoo. Eesg chuhamaryal hazkus ee notsaneh dasanortyats zApraham, yev uzna voro zavedeesun ungalyal er orhnyats, zee arants amenayn hagaragootyan nuvazun ee laveh andee orhnestsee.

Deacon:

Alelooya, alelooya.

Asdvadz voghormya mez yev orhnyanya mez; yerevetso zeresus ko ee mez yev voghormya mez. (Psalm 66:2)

Deacon:

Alelooya, ortee.

nor end of life, but made like the Son of God, remains a priest continually.

Now consider how great this man was, to whom even the patriarch Abraham gave a tenth of the spoils. And indeed those who are of the sons of Levi, who receive the priesthood, have a commandment to receive tithes from the people according to the law, that is, from their brethren, though they have come from the loins of Abraham; but he whose genealogy is not derived from them received tithes from Abraham and blessed him who had the promises. Now beyond all contradiction the lesser is blessed by the better.

Deacon:

Alleluia, alleluia.

God be merciful to us and bless us, and cause His face to shine upon us. (Psalm 67:1)

Deacon:

Alleluia! Stand up.

Քահանայն.

✠ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Դպիրքն եւ ժողովուրդն.

Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սարկաւագն.

Երկիւղածութեամբ լուարոք:

Քահանայն.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու: (ԺԵ. 1-8)

Դպիրքն եւ ժողովուրդն.

Փառք քեզ, Տէր Աստուած մեր:

Սարկաւագն.

Պոսիսումէ:

Դպիրքն եւ ժողովուրդն.

Ասէ Աստուած:

Քահանայն.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ես եմ որթն ճշմարիտ, եւ Հայր իմ մշակ է. ամենայն ուր որ յիս է եւ ոչ բերէ պտուղ, կտրէ զնա. եւ ամենայն որ բերէ պտուղ՝ սրբէ զնա. զի առաւել եւս պտղաբեր լիցի: Դուք արդէն իսկ սուրբ էք վասն բանին՝ զոր խօսեցայ ընդ ձեզ: Կացէք յիս՝ եւ ես ի ձեզ. որպէս ոուն ոչ կարէ պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ. եթէ չիցէ հաստատեալ յորթն, նոյնպէս եւ դուք՝ եթէ ոչ յիս հաստատեալ իցէք:

Քահանան.

✠ Խաղաղութիւն բոլորին:

Դպիրներն ու ժողովուրդը.

Նաեւ քու հոգիիդ:

Սարկաւագր.

Երկիւղածութեամբ մտիկ ըրէք:

Քահանան.

Յիսուս Քրիստոսի Սուրբ Աւետարանը, Յովհաննէսի համաձայն: (15:1-8)

Դպիրներն ու ժողովուրդը.

Փառք քեզի, ղվ մեր Տէր Աստուած:

Սարկաւագր.

Ուշադիր եղէք:

Դպիրներն ու ժողովուրդը.

Աստուած կը խօսի:

Քահանան.

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս կ'ըսէ.

Ես եմ ճշմարիտ որթատունկը եւ Հայրս մշակն է: Իւրաքանչիւր ճիւղ, որ իմ վրաս է ու պտուղ չի տար, Ան կը կտրէ զայն. եւ այն ամէնը, որ պտուղ կու տան, կ'էտէ, որպէսզի առաւել եւս պտղաբեր ըլլան: Դուք արդէն իսկ մաքուր էք այն խօսքին համար, որ ձեզի ըսի: Մնացէք մէջս, եւ ես՝ ձեր մէջ. ինչպէս ճիւղը, որ ինքն իրեն չի կրնար պտուղ տալ, եթէ որթատունկին վրայ հաս-

Priest:

✠ Khaghaghootyoon amenetsoon.

Choir and people:

Yev unt hokvooyt koom.

Deacon:

Yergyooghadzootyamp luvarook.

Priest:

Surpo Avedaranees Heesoosee
Kreesdosee vor usd Hovhannoo.
(15:1-8)

Choir and people:

Park kez, Der Asdvadz mer.

Deacon:

Broskhoomeh.

Choir and people:

Aseh Asdvadz.

Priest:

Derun mer Heesoos Kreesdos aseh:

Yes em vortun jushmareed, yev
Hayr eem mushag eh, amenayn oor
vor hees eh yev voch pereh budoogh,
gudreh uzna, yev amenayn vor pereh
budoogh surpeh uzna, zee aravel
yevus budghaper leetsee. Took ar-
ten eesg soorp ek vasun paneen zor
khosetsa unt tsez. Gatsek hees yev
yes ee tsez, vorbes oorun voch gareh
budoogh perel hantsneh yoomer,
yete cheetseh hasdadyal hortun,

Priest:

✠ Peace be with all of you.

Choir and people:

And with your spirit.

Deacon:

Listen with reverence:

Priest:

To the Holy Gospel of Jesus Christ
according to John. (15:1-8)

Choir and people:

Glory to you, O Lord, our God.

Deacon:

Let us be attentive!

Choir and people:

God speaks.

Priest:

Our Lord Jesus Christ says:

I am the true vine, and My Father
is the vinedresser. Every branch in
Me that does not bear fruit He takes
away; and every branch that bears
fruit He prunes, that it may bear more
fruit. You are already clean because
of the word which I have spoken to
you. Abide in Me, and I in you. As
the branch cannot bear fruit of itself,
unless it abides in the vine, neither
can you, unless you abide in Me.

Ես եմ որթ՝ եւ դուք ուռ. որ հաստատեալ է յիս՝ եւ ես ի նա, նա բերէ պտուղ յոյժ, զի առանց իմ ոչ ինչ կարէք առնել: Եթէ որ ոչ է հաստատեալ յիս, ել նա արտաքս իբրեւ գուռն, եւ ցամաքեցաւ. եւ ժողովեն գնա, եւ ի հուր արկանեն եւ այրի: Եթէ կայցէք յիս, եւ բանքն իմ ի ձեզ կայցեն. գոր ինչ կամհցիք եւ խնդրեսցիք՝ եւ լինիցի ձեզ: Յայսմիկ փառաւորեցաւ Հայր իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք, եւ եղիցիք իմ աշակերտք:

Սարկաւագն.

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք: Գոհացարուք զբարերարէն Աստուծոյ, յաղագս պարգեւելոյ մեզ առատապէս զպտղաբերութիւն բուսոց եւ տնկոց արարածոց իւրոց: Աղաչեսցուք եւ վասն երախայրեացս՝ առաջի եղեալ ողկուզաց խաղողոյս. որպէս զի օրհնութեամբն՝ որով օրհնեաց զարարածս իւր, շնորհեսցէ զսա մեզ ի կերակուր՝ եւ յարբումն ուրախութեան, եւ յառողջութիւն հոգոյ եւ մարմնոյ՝ ի ձեռն Միածնի Որդոյ

տատուած չըլլայ, այդպէս ալ դուք՝ եթէ իմ վրաս հաստատուած չըլլաք:

Ես եմ որթատունկը, իսկ դուք՝ ճիւղերը: Ով որ մէջս կը բնակի, եւ ես՝ անոր մէջ, ան շատ պտուղ կուտայ, որովհետեւ առանց ինծի չէք կրնար ոչինչ ընել: Եթէ մէկը վրաս հաստատուած չէ, ան ճիւղի նման դուրս կը նետուի եւ կը չորնայ, ու զայն կը հաւաքեն եւ կրակը կը նետեն, ու կ'այրուի: Եթէ իմ մէջս մնաք, եւ իմ խօսքերս ալ ձեր մէջ մնան, ինչ որ ուզէք խնդրեցէ՛ք Աստուծմէ, եւ կը տրուի ձեզի: Հայրս փառաւորուած կ'ըլլայ անով, որ դուք շատ պտուղ տաք եւ իմ աշակերտներս ըլլաք:

Սարկաւագր.

Դարձեալ Տիրոջմէ խաղաղութիւն խնդրենք: Գոհանանք բարերար Աստուծմէն, իր՝ արարածներուն առատօրէն բոյսերու եւ տունկերու պտղաբերութիւնը պարգեւելուն համար: Աղաչենք նաեւ մեր առջեւ դրուած երախայրիքներուն՝ խաղողի ողկոյզներուն համար. որպէսզի այն օրհնութեամբ՝ որ իր արարածները օրհնեց, այս եւս մեզի շնորհէ որպէս կերակուր եւ ուրախութեան արբում, ինչպէս նաեւ մեր հոգիներուն եւ մարմիններուն

nooynbesh yev took yeteh voch hees hasdadyal eetsek.

Yes em vort yev took oor, vor hasdadyal eh hees yev yes ee na, na pereh budoogh hooyzh, zee arants eem voch eench garek arnel. Yeteh vok voch eh hasdadyal hees, yel na ardakus eeprev zoorun, yev tsamaketsav, yev zhoghoven uzna, yev ee hoor arganen yev ayree. Yeteh gaytsek hees, yev pankun eem ee tsez gaytsen, zor eench gameetseek yev khuntrescheek yev leeneetsee tsez. Haysmeeg paravoretsav Hayr eem, zee budoogh hooyzh pereetsek, yev yegheecheek eem ashagerdk.

Deacon:

Yev yevus khaghaghootyan uzDer aghachestsook. Kohatsarook uzpareraren Asdoodzo, haghakus barkevelo mez aradabes uzbudghaperootyoon poosots yev dungots araradzots yoorots. Aghachestsook yev vasun yerakhayryatsus arachee yetyal voghgoozats khaghoghooys, vorbes zee orhnootyampun vorov orhnyats zararadzus yoor, shnorhestseh uzsa mez ee geragoor yev harpoomun oorakhootyan, yev haroghchootyoon hokvo yev marm-

I am the vine, you are the branches. He who abides in Me, and I in him, bears much fruit; for without Me you can do nothing. If anyone does not abide in Me, he is cast out as a branch and is withered; and they gather them and throw them into the fire, and they are burned. If you abide in Me, and My words abide in you, you will ask what you desire, and it shall be done for you. By this My Father is glorified, that you bear much fruit; so you will be My disciples.

Deacon:

Again in peace let us pray to the Lord. Let us give thanks to the Beneficent God, who has abundantly granted us the fruitfulness of herbs and plants, the work of His own creation. Let us also pray for the first-fruits, these clusters of grapes set before us, so that, through the same blessing with which he once blessed his creatures, he may grant these to us for nourishment and joyful refreshment, and for the health of soul and body, through

իրոյ, եւ կենդանարար խաչի եւ թաղման եւ յարութեան նորա: Բարեխօսութեամբ սրբուհոյ Աստուածածնին, ուստի տուա մեզ պտուղ կենաց եւ անմահութեան՝ Յիսուս Քրիստոս Տէրն ամենակալ կեցուցէ եւ ողորմեսցի:

Քահանայն.

Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա:

Աղօթք

**Ներսիսի Հայրապետին՝
վասն օրհնութեան խաղողոյ:**

Տէր Աստուած Հայր անսկիզբն՝ անեղ եւ անմահ բնութիւն. ինքնագոյ, եւ գոյացուցիչ ամենայն եղելոց յանգոյից. որ ի յերրորդում ատուր արարչութեան քոյ՝ հրամայեցեր երկրի բուսանել տունկս եւ բոյսս զանազան պտղաբերութեանց, ի պէտս զգայական եւ շնչատուր կենդանեաց. ընդ որս՝ եւ զքո անուանեալ դրախտին վայելչութեան ծառս տնկեցեր, ի բնակութիւն եւ ի վայելս բանականի բնութեանս. զորս եւ օրհնեցեր ըստ աստուածային բանին, եթէ ետես Աստուած զի բարի են յոյժ. եւ օրհնեաց զնոսա Աստուած:

ատողջութիւն՝ իր Միածին Որդիին, եւ անոր կենդանարար խաչին, թաղման ու յարութեան միջոցով: Սուրբ Աստուածածնինին բարեխօսութեամբ, ուրկէ տրուեցաւ մեզի կեանքի ու անմահութեան պտուղը՝ Յիսուս Քրիստոսը, Ամենակալ Տէրը, փրկէ եւ ողորմէ:

Քահանան.

Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա:

Աղօթք

**Ներսէս Հայրապետէն՝
խաղողի օրհնութեան համար**

Տէր Աստուած, անսկիզբ Հայր, անեղ եւ անմահ բնութիւն, ինքնագոյ եւ անգոյութենէն բոլոր եղածներուն գոյացուցիչ. արարչութեանդ երրորդ օրը երկրին հրամայեցիր զանազան պտղաբերութիւններու տունկեր եւ բոյսեր բուսնիլ, զգայական եւ շնչատուր կենդանիներու պէտքերուն համար. ասոնց հետ քու անուանած դրախտին մէջ վայելչութեան ծառեր տնկեցիր, բանական մեր բնութեան բնակութեան ու վայելքին համար. այլեւ ըստ աստուածային խօսքին օրհնեցիր, թէ՛ Աստուած տեսաւ որ շատ բարի է, եւ Աստուած օրհնեց զանոնք:

no ee tserun Meeyadznee Vortvo
yooro, yev gentanarar khachee yev
taghman yev harootyan nora. Parek-
hosootyamp surpoohvo Asdvadza-
dzneen, oosdee duvav mez budoogh
genats yev anmahootyan Heesoos
Kreesdos Derun amenagal getsoost-
seh yev voghormestsee.

Priest:

Der voghormya. Der voghormya.
Der voghormya.

Prayer
for the Blessing of Grapes
by St. Nerses Shnorhali

Der Asdvadz Hayr anusgeezpun
anezh yev anmah punootyoon, een-
knako, yev koyatsootseech amenayn
yeghelots hankoyeets, vor ee horror-
toom avoor ararchootyan ko hramay-
etser yergree poosanel doongus yev
pooyesus zanazan budghaperootyants,
ee bedus uzkayagan yev shunchavor
gentanyats, unt vorus yev uzko an-
vanyal trakhdeen vayelchootyans dz-
arus dungetser, ee punagootyoon yev
ee vayelus panaganeen punootyanus,
zorus yev orhnetser usd asdvadzay-
een paneen, yeteh yedes Asdvadz
zee paree yen hooyzh, yev orhnyats
uznosa Asdvadz.

his Only Begotten Son, through
his life-giving Cross, his burial,
and his Resurrection. Through the
intercession of the Holy Mother of
God, by whom was given to us the
fruit of life and immortality, may
our Lord Jesus Christ, the Almighty,
preserve us and have mercy on us.

Priest:

Lord, have mercy; Lord, have
mercy; Lord, have mercy.

Prayer
for the Blessing of Grapes
by St. Nerses Shnorhali

O Lord God, Father without
beginning—uncreated, immortal,
self-existent Essence—you who
brought all things into being out of
nothingness: on the third day of your
creation, you commanded the earth
to bring forth a variety of herbs and
fruit-bearing plants for the needs
of the living that feel and breathe.
Among these, you also planted trees
in the splendor of your renowned
Garden of Eden, for the dwelling and
delight of rational beings. You blessed
them according to the divine Word,
which says: “God saw that they were
very good, and He blessed them.”

Եւս առաւել քան զամենայն պտուղ ողկուզաց, յորմէ արիւն խաղողոյ՝ արժանաւոր եղեւ մեծագունի շնորհաց օրհնութեան. նիւթ փրկական արեան միաձնի Որդւոյ քոյ լինելով, որով գնեալ ազատեցաք ի ծառայութենէ մեղաց եւ մահու. զոր ի վերնատունն խորհրդոյ առեալ ի ձեռս օրհնեաց ասելով. Այս է արիւն իմ, ընդ որում եւ ամենայն համասեռք նորին, նովին պտղովն ընկալան զկատարեալ օրհնութիւնն: Եւ արդ, Տէր, նովին օրհնութեամբն որով զբարի եղեալ արարածս առ ի քէն՝ օրհնեցեր յառաջին արարչութեանն եւ յերկրորդումն: Օրհնեա եւ այժմ գնուիրեալս ի քեզ նորոգ ամի պտուղս երեխայրեաց՝ զողկոյզս խաղողոյս, ըստ հնոյ քահանայութեան Ահարոնի. զի ըստ որում օրինադրեցեր տոհմին Իսրայելի ի ձեռն Մովսիսի՝ ընծայել զառաջին պտուղս ամենայն պտղաբերաց առաջի քոյ ի խորանն վկայութեան. որպէս զի մասնաւոր ընծայիւքն՝ բոլորն ընկալցի պտուղ զօրհնութիւն քո. այսպէս, եւ ընդ այսմ նուիրեալ պտղոյ խառնեալ միացո զաստուածային եւ զհոգեւորական քո օրհնութիւն. զի ընդ նիւթականիս այսր ճաշակման, եւ

Բոլոր պտուղներէն աւելի ողկոյզներուն բերքը, որոս հիւթը՝ արժանի եղաւ մեծագոյն շնորհներու օրհնութեան. Միաձին Որդիին փրկական արեան նիւթը ըլլալով, որով գնուելով փրկուեցանք մեղքի եւ մահուան ծառայութենէն: Այն որ Վերնատան մէջ իր ձեռքերուն մէջ առաւ, օրհնեց, ըսելով. «ասիկա իմ արիւնս է», որով համանման պտուղները, նոյն այդ պտուղով կատարեալ օրհնութիւնը ստացան: Արդ, Տէր, նոյն օրհնութեամբդ որով բարի արարածները օրհնեցիր առաջին եւ երկրորդ արարչութիւններու ընթացքին, օրհնէ՛ հիմա եւս քեզի նուիրուածները՝ այս նոր տարուան պտուղներու երախայրիքը՝ խաղողներու ողկոյզները, ըստ Ահարոնի հին քահանայութեան, ինչպէս Մովսէսին միջոցով օրինադրեցիր Իսրայելի տոհմին համար՝ ամէն տեսակի պտուղներուն անդրանիկը նուիրել վկայութեանդ խորանին: Ասիկա հաստատուեցաւ, որպէսզի մասնաւոր նուիրներու միջոցով քու օրհնութիւնդ բոլոր պտուղներուն վրայ տարածուի: Նոյնպէս, ընծայաբերուած այս պտուղին խառնելով միացոր աստուածային եւ հոգեւոր օրհնութիւնդ, որպէսզի այս նիւթական պտուղներէն

Yevus aravel kan zamenayn bu-
doogh voghgoozats, hormeh aryoon
khaghogho arzhanavor yeghev
medzakoonnee shnorhats orh-
nootyan, nyoot purgagan aryan
meeyadznee Vortvo ko leenelov, vo-
rov kunyal azadetsak ee dzarayoo-
teneh meghats yev mahoo, zor ee ver-
nadoonun khorhrto aryal ee tserus
orhnyats aselov, Ays eh aryoon eem,
unt voroom yev amenayn hamaserk
noreen, noveen budghovun ungalan
uzgadaryal orhnootyoonun. Yev art,
Der, noveen orhnootyampun vorov
uzparee yeghyal araradzus ar ee ken
orhnetser haracheen ararchootya-
nun yev hergrortoomus. Orhnya yev
ayzhum uznveeryalus ee kez norok
amee budooghus yerekhayryats zo-
ghgooyzus khaghoghooyus, usd huno
kahanayootyan Aharonee, zee usd
voroom oreenatretser dohmeen
Eesrayelee ee tserun Movseese
undzayel zaracheen budooghus
amenaynbudghaperatsarachee ko ee
khoranun vugayootyan, vorbes zee
masnavor undzayyookun polorun
ungaltsee budoogh zorhnootyoon
ko, aysbes, yev unt aysm nuveeryal
budgho kharnyal meeyatso zasd-
vadzayeen yev uz-hokevoragan ko

Among all the fruits of creation, it
was especially the grape cluster, the
source of red wine, that was counted
worthy of the greatest honor. It
became the substance of the saving
blood of your Only-Begotten Son,
by which we were redeemed and set
free from bondage to sin and death.
In the Upper Room of mystery, he
took it into his hands and blessed
it, saying, "This is my blood." And
through that same fruit, all who
partake of it in faith receive the
fullness of Your blessing. And now,
O Lord, just as you blessed the first
creation and called it good, so too
bless anew these first-fruits of this
year—the clusters of grapes now
offered to you—according to the
ancient priesthood of Aaron. For just
as you commanded the Israelites
through Moses to present the first of
all their fruits before the Tabernacle
of Testimony, so that your blessing
would rest upon all their produce,
so now receive this offering and
unite to it your divine and spiritual
blessing. May your intelligible grace
be joined to the souls of those who
partake, so that by receiving this
visible nourishment, they may also

շնորհ իմանալի քո օրհնութեան՝ ընդ հոգիս ճաշակողացս ի սմանէ միասցի, ընդունելով մաքրութիւն եւ թողութիւն մեղաց ճաշակմամբս այսուիկ. որով եւ կենաց ծառոյն պտղոյ գոր բոցեղէն սրով հրամայեցեր պահել քերովբէիցն դասուց, արժանաւորք եղիցուք ճաշակել. յորմէ անմահացեալք ընդ անմահիցն դասուց միշտ փառաւորեցուք զքեզ հանդերձ Որդուով եւ Ամենասուրբ Հոգուովդ. այժմ եւ միշտ եւ յաիտեանս. ամէն:

✠ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Օրհնեալ եւ Որդի եւ բան Հօր ճառագայթ անճառելի առաջին լուսոյն, կերպարան եւ պատկեր աներեւութին Աստուծոյ, զքեզ անուանեցեր որթ. եւ զառ ի քեզ կապակցեալսն սիրով՝ ուռ, եւ զՀայր քո, տածող եւ մշակ, զի զպտղաբերսն գործոց արդարութեան՝ սրբէ ըստ յատողացն օրինի եւ զանպտուղսն ի բաց հատանէ ի նիւթ յաիտենական հրոյն: Յուցեր զսա մարգարէիւք լուծիչ տրտմութեան, եւ պատճառ ուրախութեան, զի զինի՝

րու ճաշակման ընթացքին, ասոր միջոցով օրհնութեանդ իմանալի շնորհը միախառնուի ճաշակողներու հոգիներուն: Որպէսզի այս ճաշակումով մաքրութիւն եւ մեղքերու թողութիւն ստանան եւ ասով արժանի ըլլանք ճաշակելու կենաց ծառի այն պտուղէն, որ քերովբէներու դասին հրամայեցիր բոցեղէն սուրով պահպանելու: Այս ճաշակումով անմահանալով՝ անմահներու դասերուն հետ միշտ պիտի փառաւորենք քեզ՝ Որդիին եւ Ամենասուրբ Հոգիիդ հետ, հիմա եւ միշտ, յաիտեանէ մինչեւ յաիտեան: Ըմէն:

✠ Խաղաղութիւն բոլորին:

Օրհնեալ եւ Որդի եւ Հօր Բան, առաջին լոյսին անճառելի ճառագայթ, աներեւոյթ Աստուծոյ կերպարանք եւ պատկեր, դուն քեզ որթ անուանեցիր, իսկ քեզի սիրով շաղկապուածներուն՝ ուստեր. [իսկ] Հօր՝ մշակ եւ տնտես [անուանեցիր], որ արդար գործեր պտղաբերողներուն, հատողներու օրէնքին համաձայն կը մաքրէ, իսկ անպտղատուններուն կը հատէ՝ յաիտենական կրակին նիւթ դարձնելով]: Մարգարէներուն միջոցով զինին որպէս տրտմութեան

orhnootyoon, zee unt nyootaganees aysr jashagman, yev shnorh eemana-lee ko orhnootyan unt hokees jashagoghatsus ee sumaneh meeyast-see, untoonelov makrootyoon yev toghootyoon meghats jashagmampus aysveeg, vorov yev genats dzarootyoon budgho zor potseghen surov hramayetser bahel kerovpeyeetsun tasoots, arzhanavork yegheetsook jashagel, hormeh anmahatsyalk unt anmaheetsun tasoots meeshd paravorestsook uzkez hanterts Vortvov yev Amenasoorp Hokvovut, ayzhum yev meeshd yev haveedyanus. Amen.

✚ Khaghaghootyoon amenetsoon.

Orhnyal es Vortee yev pan Hor jarakayt anjarelee aracheen loosooy, gerbaran yev badger anerevooten Asdoodzo, uzkez anvanetser vort, yev zar ee kez gabagtsyalsun seerov oor, yev uzHayr ko, dadzogh yev mushag, zee uzbudghapersun kordzots artarootyan surpeh usd hadoghatsun oreenee yev zambu- dooghsun ee pats hadaneh ee nyoot haveedenagan hrooy. Tsootser uzsa markareyook loodzeech durdmootyan, yev badjar oorakhootyan,

receive cleansing and forgiveness of sins. And so, made worthy through this grace, may we one day partake of the fruit of the Tree of Life, which the flaming sword of the Cherubim guards, and being made immortal, join the company of the saints and unceasingly glorify you with the Son and the All-Holy Spirit—now and forever. Amen.

✚ Peace be with all of you.

You are blessed, O Son and Word of the Father, radiant and inexpressible Light of the First Light, the form and image of the invisible God, you called yourself the Vine, those united to you in love, the branches, and your divine Father, the Vinedresser—who prunes the fruitful in righteousness and cuts away the barren as fuel for the eternal fire. You showed through the prophets that the wine gladdens the heart and dispels sorrow. “Wine makes glad the heart of man,” said

ուրախ առնէ ասաց հայրն քո ըստ մարմնոյ. եւ որդի նորին հրամայէ տալ զգինի, որոց ի տրտմութեան իցեն՝ զոր եւ ետուր ի վերնատունն զուրախարար կրկին բաժակ՝ զարին քո քաւիչ, եւ զիմաստութիւն Հոգոյն, զոր եւ նշանակեցեր զայս խորհուրդ:

Եւ արդ, Տէր, զընծայեալս ի տաճար փառաց անուան քոյ զպտուղ ողկուզից, օրհնեա ընդ ի սկզբանէ օրհնութեանց. եւ շնորհեա որք ճաշակենն յօրհնեալ պտղոյս առ ի քէն զթողութիւն մեղաց, զատողջութիւն հոգոյ եւ մարմնոյ, եւ տուր հաւատով ճաշակողացս ի սմանէ յանմահական պտղոյն ադինական դրախտին ճաշակել:

Օրհնեա, Տէր, զնուիրատուս նորոգ պտղոյս ընծայիս. եւ փոխատրեա սոցա ընդ անցաւորի այսր պտղոյ՝ զանմահ կենացն ընդունել զվայելչութիւն:

Օրհնեա, Տէր, եւ զտունկս որթոցն եւ զայգիս սոցա, յորոց հա-

լուծիչ եւ ուրախութեան պատճառ ներկայացուցիր, քանի որ «գինին կ'ուրախացնէ», ինչպէս Դաւիթը՝ ըստ մարմնի քու հայրդ, ըսաւ: Իսկ անոր որդին՝ Սողոմոնը, կը պատուիրէ գինի տալ անոնց, որոնք տրտմութեան մէջ են, ինչպէս դուն եւս Վերնատան մէջ արդարօրէն տուիր կրկնակի իմաստ ունեցող ուրախարար բաժակը՝ քաւչարար Արիւնդ եւ Հոգիին իմաստութիւնը՝ այս խորհուրդը հաստատելով:

Եւ արդ, ճկ Տէր, քու նախնական օրհնութեամբդ օրհնէ՛ անուանդ փառքի տաճարին նուիրուած այս ողկոյզներուն պտուղը, ինչպէս օրհնեցիր ողկոյզներուն մէջ գտնուած ճիւղը]. եւ անոնց, որոնք կը ճաշակեն քու կողմէդ օրհնուած այս պտուղէն, մեղքերու թողութիւն, հոգիի ու մարմնի առողջութիւն շնորհէ: Ասոնցմէ հաւատքով ճաշակողներուն արժանի ըրէ եդեմական դրախտին անմահական պտուղէն ճաշակել:

Օրհնէ՛, ճկ Տէր, նորահաս պտուղ նուիրողներուն եւ այս անցնող պտուղին փոխարէն անոնց անմահական կեանքի վայելչութեան արժանանալ շնորհէ:

Օրհնէ՛, Տէր, այն որթատունկներն ու այգիները եւս, որոնցմէ քաղուե-

zee keenee oorakh arneh asats
hayrun ko usd marmno, yev vortee
noreen hramayeh dal uzkeenee, vo-
rots ee durdmootyan eetsen zor yev
yedor ee vernadoonun zoorakharar
gurgeen pazhag zaryoon ko kaveech,
yev zeemasdootyoon Hokvooy, zor
yev nushanagetser zays khorhoort.

Yev art, Der, zundzayalus ee dajar
parats anvan ko uzbugoogh vogh-
goozeets, orhnya unt ee sugzpaneh
orhnootyants, yev shnorhya vork
jashagenun horhnyal budghooy ar
ee ken uztoghootyoon megats, za-
rogchootyoon hokvo yev marmno,
yev door havadov jashagoghatsus ee
sumaneh hanmahagan budghooy
ateenagan trakhdeen jashagel.

Orhnya, Der, uznuveeradoos
norok budghooy undzayees, yev
pokhadrya sotsa unt antsavoree aysr
budgho zanmah genatsun untoonel
uzvayelchootyoon.

Orhnya, Der, yev uzdoongus vor-
totsun yev zaykees notsa, horots

your Father with regard to the body,
and the Son commanded to give
wine to those who mourn. In the
Upper Room, you offered the double
cup of joy—your atoning Blood and
the wisdom of the Holy Spirit—
instituting them as signs of the great
Mystery.

And now, O Lord, bless these
clusters of grapes, offered at the altar
of your glory, grant to those who eat
of this blessed fruit the remission of
sins, the healing of soul and body,
and—through faithful communion
with this temporal gift—the foretaste
of the immortal fruit of the paradise
above.

Bless, O Lord, those who have
offered these fresh fruits. In exchange
for this perishable offering, grant
them the beauty of eternal life.

Bless also, O Lord, the vines,
the vineyards, and the roots from

տեալ եղեն ողկոյգքս օրհնութեան, եւ ընծայեցան յեկեղեցի սուրբ, եւ արա նոցա լինել քաջաբերս եւ բազմաբեղունս ի պողաբերութիւն՝ պարարտ եւ բարի երկրի նմանել. անփորձ պահեա, Տէր. եւ զանդ այգեստանեացն՝ ուստի իցեն պտուղ ընծայիցս այսոցիկ յամենայն պատահարաց որք իջանեն ի վերուստ վասն մեղաց մերոց, ի կարկտէ, յեղեմնարկու սառնամանեաց, ի խորշակահար հողմոց, եւ ի ճճեաց վնասակարաց, որպէս զի վայելեալք ի նիւթեղէն արարածոց քոց յայսմ աշխարհիս զոր շնորհեցեր մեզ ի վայելս ի փառս քո, ուտել եւ ըմպել ընդ քեզ արժանի եղիցուք ի բերոյ ամենալի որթոյդ, ի սեղան արքայութեան Հօր քոյ, ըստ անսուտ խոստմանն՝ որ ի քէն ի պատիւ եւ ի փառս համագոյ Երրորդութեանդ՝ Հօր եւ Որդոյ եւ Ամենասուրբ Հոգւոյդ. որում վայելեն փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ, եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

*Եւ յաւարտիլն
երիցս անգամ տեստնագրեցէ
[քահանայն] զողկոյզսն,
եւ սպա բաշխեցէ:*

ցան օրհնութեան համար բերուած ողկոյզները ու սուրբ եկեղեցիին նուիրուեցան. զանոնք դարձուր պտաղաբեր ու արգասաբերութեան մէջ՝ բազմաբեղուն, ինչպէս որ հողն է բազմաբեղուն եւ պարարտ: Ո՛վ Տէր, անփորձանք պահէ արտերն ու այգեստանները, ուրկէ բերուած են այս պտուղները: Կարկուտէն, եղեամաբեր սառնամանիքէն, խորշակահար հովերէն, վնասակար ճիւղներէն ու ամէն տեսակի վնասակար պատահարներէն հեռու պահէ, որպէսզի քու նիւթեղէն բարիքներդ վայելելով, որ այս աշխարհին մէջ քու փառքիդ համար մեզի շնորհեցիր, միաժամանակ արժանի ըլլանք քեզի հետ ուտելու եւ խմելու Հօրդ արքայութեան սեղանին ամենակենսալի որթի բերքէն, քու կողմէդ տրուած անսուտ խոստումիդ համաձայն, ի պատիւ եւ ի փառք համագոյ Երրորդութեան՝ Հօր, Որդիին եւ Ամենասուրբ Հոգիին, որուն վայել է փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. հիմա եւ միշտ, յաւիտեանէ մինչեւ յաւիտեան: Ամէն:

*Աղօթքի ընթերցումէն ետք՝
քահանան երեք անգամ
կ'օրհնէ ողկոյզները
եւ սպա կը բաշխէ զանոնք:*

hadyal yeghen voghgooyzkus orh-
nootyan, yev undzayetsan hege-
ghetsee soorp, yev ara notsa leenel
kachaperus yev pazmapeghoonus
ee budghaperootyoon barard yev
paree yergree numanel, anports ba-
hya, Der, yev zant aykesdanyatsun
oosdee eetsen budoogh undzay-
eetsus aysotseeg hamenayn bada-
harats vork eechanen ee veroosd
vasun meghats merots, ee gargdeh,
heghemnargoo sarnamanyats, ee
khorshagahar hoghmots, yev ee ju-
jyats vunasagarats, vorbes zee vayel-
yalk ee nyooteghen araradzots kots
haysm ashkharhees zor shnorhetser
mez ee vayelus ee parus ko, oodel
yev umbel unt kez arzhanee yeghe-
etsook ee pero amenalee vortooyt,
ee seghan arkayootyan Hor ko, usd
ansood khosdmanun vor ee ken ee
badeev yev ee parus hamako Yerror-
tootyanut Hor yev Vortvo yev Ame-
nasoorp Hokvooyt, voroom vayelen
park, eeshkhanootyoon yev badeev,
ayzhum yev meeshd, yev haveedy-
anus haveedeneets. Amen.

*After the prayer
the Priest shall bless
the clusters of grapes three times
and then distribute them to the faithful.*

which these grapes were gathered
and brought into your holy Church.
Make them fruitful like a well-
watered field. Protect, O Lord, these
vineyards and lands from every
calamity sent from above on account
of our sins—whether hail, frost,
scorching sun, or harmful pests—so
that, by your abundant mercy, we
may be made worthy to enjoy the
fruit of the Vine at the table of your
heavenly Father, and glorify the All-
Holy Trinity—Father, Son, and Holy
Spirit—now and always, and forever
and ever. Amen.

*After the prayer
the Priest shall bless
the clusters of grapes three times
and then distribute them to the faithful.*

Դպիրքն եւ ժողովուրդն.

Քահանայն.

✦ Օրհնեսցի եւ սրբեսցի ողկոյզս խաղողոյ եւ պտղաբերութիւն տարւոյս՝ այս նշանաւ Սուրբ Իսաչիս եւ Սուրբ Աւետարանաւս եւ ատուրս շնորհիւ, անուամբ Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից.

Սարկաւագն (յերրորդ անգամոյն).

Ամէն:

Քահանայն.

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սարկաւագն.

Սուրբ Իսաչիս աղաչեսցուք զՏէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց եւ կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ. ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ւ եւ ողորմես:

Քահանան.

✦ Թող օրնուի եւ սրբուի խաղողի ողկոյզը եւ տարուան պտղաբերութիւնը՝ Սուրբ Իսաչին նշանով, եւ Սուրբ Աւետարանով, եւ այս օրուայ շնորհներով, Հօր, Որդիին եւ Սուրբ Հոգիին անունով, հիմա եւ միշտ, յաւիտեանէ մինչեւ յաւիտեան:

Սարկաւագը (երրորդ անգամ).

Ամէն:

Քահանան.

Օրհնութիւն եւ փառք՝ Հօրը, Որդիին եւ Սուրբ Հոգիին. Հիմա եւ միշտ, յաւիտեանէ մինչեւ յաւիտեան: Ամէն:

Սարկաւագը.

Աղաչենք Տիրոջ Սուրբ Իսաչին միջոցով, որպէսզի անով փրկէ մեզ մեղքերէն եւ իր ողորմութեան շնորհքով ապրեցնէ. ամենակալ Տէր Աստուած մեր, փրկէ եւ ողորմէ:

Choir and people:

Priest:

✠ Orhnestsee yev surpestsee voghgooyzus khaghogho yev budghaperootyoon darvooyz ays nushanav Soorp Khacheevs yev Soorp Avedaranavs yev avoorus shnorheev, an-vamp Hor yev Vortvo yev Hokvooyn Surpo, ayzhum yev meeshd yev haveedyanus haveedeneets.

Deacon (after the third time):

Amen.

Priest:

Orhnootyoon yev park Hor yev Vortvo yev Hokvooyn Surpo, ayzhm yev meeshd yev haveedyans haveedeneets. Amen.

Deacon:

Soorp khacheevus aghachestsook uzDer, zee sovav purgestseh uzmez ee meghats yev getsoostseh shnorheev voghormootyan yooro, amengal Der Asdvadz mer getso yev voghormya.

Priest:

✠ May these clusters of grapes and the first fruits of this year be blessed and sanctified by the sign of this Holy Cross, and by this Holy Gospel, and by the grace of this day, in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit, now and always and forever and ever.

Deacon (after the third time):

Amen.

Priest:

Blessing and glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and always and forever and ever. Amen.

Deacon:

Through this holy cross let us pray to the Lord that he may deliver us from sins and save us by the grace his mercy. Almighty Lord, our God, save us and have mercy on us.

Քահանայն.

Պահպանիչ եւ յոյս հաւատացելոց, Քրիստոս Աստուած մեր, † պահպանեալ զմեզ ընդ հովանեալ սուրբ եւ պատուական խաչիդ քով ի խաղաղութեան. փրկեա՛ յերեւելի եւ յաներեւոյթ թշնամոյն. արժանաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս. ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն:

Ամենեւեան ի միասին.

Հայր մեր որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո. եկեացէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց: Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛ ի չարէ:

Քահանայն.

Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս. ամէն:

† Օրհնեալ եղերուք ի շնորհաց Սուրբ Հոգւոյն: Երթայք խաղաղութեամբ եւ Տէր եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեւեանդ. ամէն:

Քահանան.

Քրիստոս Աստուած մեր, հաւատացեալներուն պահպանիչն ու յոյսը, † խաղաղութեամբդ պահպանէ մեզ սուրբ եւ պատուական խաչիդ հովանիին տակ: Երեւելի եւ աներեւոյթ թշնամիէն փրկէ՛: Արժանի՛ ըրէ գոհութեամբ փառաւորել Քեզ, Հօր եւ Սուրբ Հոգիիդ հետ միասին. հիմա եւ միշտ, յաւիտեանէ մինչեւ յաւիտեան: Ամէն:

Կ'օրհնենք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը: Ամէն:

Բոլորը միասնաբար.

Հայր մեր, երկնաւոր, սուրբ թող ըլլայ անունդ, թող գայ թագաւորութիւնդ, թող կատարուի կամքդ երկրի վրայ ինչպէս կը կատարուի երկինքին մէջ: Մեր ամէնօրեայ հացը այսօր եւս մեզի տուր: Ներէ՛ մեզի մեր յանցանքները, ինչպէս մենք կը ներենք բոլոր անոնց՝ որոնք մեզի դէմ յանցանք կը գործեն: Մեզ փորձութեան մի՛ տար, այլ՝ փրկէ՛ մեզ չարէն.

Քահանան.

Որովհետեւ քո՛ւկդ են թագաւորութիւնը, զօրութիւնն ու փառքը, յաւիտեանս: Ամէն:

† Օրհնեա՛լ ըլլաք Սուրբ Հոգիին շնորհքով: Խաղաղութեամբ գացէ՛ք, եւ Տէրը ձեզի՛ բոլորիդ հետ ըլլայ: Ամէն:

Priest:

Bahbaneech yev hooys havadat-selots, Kreesdos Asdvadz mer, † bahbanya uzmez unt hovanyav soorp yev badvagan khacheevut kov ee khaghaghootyan, purgya herevelee yev hanerevooyt tushnamvooyrn, ar-zhanavorya kohootyamp paravorel uzkez unt Hor yev Hokvooyt Surpo, ayzhum yev meeshd yev haveedyanus. Amen.

Orhnyal Der mer Heesoos Kreesdos. Amen.

All say together:

Hayr mer vor hergeenus es, soorp yegheetsee anoon ko, yegestseh arkayootyoon ko, yegheetseen gamk ko vorbes hergeenus yev hergree. Uzhats mer hanabazort door mez aysor. Yev togh mez uzbardees mer, vorbes yev mek toghoomk merots bardabanats. Yev mee daneer uzmez ee portsootyoon, ayl purgya ee chareh.

Priest:

Zee ko eh arkayootyoon yev zo-rootyoon yev park haveedyanus. Amen.

† Orhnyal yegherookeeshnorhats Soorp Hokvooyrn. Yertayk khaghaghootyamp yev Der yegheetsee unt tsez unt amenesyanut. Amen.

Priest:

Protector and hope of the faithful, Christ our God, † keep in peace under the wings of your holy and precious cross. Guard us against enemies, both visible and invisible. Make us worthy to give you thanks and to glorify you with the Father and the Holy Spirit, now and always and forever and ever. Amen.

Blessed is our Lord Jesus Christ. Amen.

All say together:

Our Father, who art in heaven, hallowed be thy name; thy kingdom come, thy will be done on earth as it is in heaven. Give us this day our daily bread; and forgive us our trespasses as we forgive those who trespass against us. And lead us not into temptation, but deliver us from evil.

Priest:

For thine is the kingdom and the power and the glory forever. Amen.

† May you all be blessed by the graces of the Holy Spirit. Go in peace, and the Lord be with you all. Amen.

ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅԵՐԷՆԻ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ

Վարանդ Քորթմոսեան

ԱՆԳԼԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԽՄԲԱԳԻՐ

Մեսրոպ Եպս. Պարսամեան

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Յովհան Քհնյ. Խօջա-Էյնաթեան

ԽՄԲԱԳԻՐՆԵՐ

Միմէոն Աբղ. Օրապաշեան

Ղեւոնդ Քհնյ. Աճամեան

Աւերիս Քհնյ. Գալայճեան

Յարութիւն Քհնյ. Սապունճեան

Ելիսա Կրիկօ

ԷԶԱԴՐՈՒՄ ԵՒ ՁԵԿԱԴՈՐՈՒՄ

Ոսկան Քհնյ. Յովհաննիսեան

WESTERN ARMENIAN TRANSLATOR

Varant Kortmosian

ENGLISH TRANSLATION EDITOR

His Grace Bishop Mesrop Parsamyan

MUSICAL NOTATIONS

Rev. Fr. Hovhan Khoja-Eynatyan

EDITORS

Very Rev. Fr. Simeon Odabashian

Rev. Fr. Ghevond Ajamian

Rev. Fr. Avedis Kalayjian

Rev. Fr. Haroutiun Sabounjian

Elisa Griego

DESIGN AND LAYOUT

Rev. Fr. Voskan Hovhannisyan

Առաջնորդություն Հայոց Ամերիկայի Արևելեան Թեմի

Diocese of the Armenian Church of America (Eastern)

630 Second Avenue, New York, NY 10016